

Kirje

10.6.2025

VN/33762/2023
VN/33762/2023-MMM-56

Sosiaali- ja terveysministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto; Terveyden- suojelulainsäädännön arviointimuistio

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistuksen arviointimuistiosta.

Alla ministeriön kommentit luvuittain

Luku 1 - Taustaa kokonaisuudistuksesta

Kappale 1.3.1 EU-lainsäädäntö, ehdotetaan lisäystä: ”Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557 kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta on Suomessa pantu toimeen lailla yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta (HE 205/2024 vp). Direktiivin soveltamisalaan kuuluu 11 toimialaa, joista yksi on juomavesi. Lakia sovelletaan kriittiseksi määritettyihin toimijoihin ja näiltä toimijoilta edellytetään mm. riskinarviointia, häiriönsietokyvyn varmistaminen ja häiriönsietokykyä koskevaa suunnitelmaa.”

Luku 2 - Viranomaiset ja niiden tehtävät

Muistiossa vaihtelevat käsitteet ”kuntien terveydensuojeluviranomaisten varautumissuunnitelma” ja ”kunnan terveydensuojeluviranomaisen häiriötilannesuunnitelma”, ehdotetaan jalkimmista. Tarkistettavaksi esimerkiksi sivut 66 ja 68.

Luku 5 - Talousvesi ja lämmin käyttövesi

Sivu 40 kappaleen ”Terveydensuojelulaki ja vesihuoltolaki” loppuun ehdotetaan lisättäväksi ”Lakien yhteensovittamiseksi vesihuoltolain määritelmää vesihuoltolaitoksesi ehdotetaan muutettavan ja vesihuoltolain varautumissuunnitelmavelvoitteita ehdotetaan tarkennettavan. Lakimuutos (HE 40/2025) on eduskuntakäsittelyssä ja tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Samassa yhteydessä annetaan valtioneuvoston asetus vesihuollosta ja kumotaan asetus 6/2023.”

Sivu 91: ”Talousvesiasetuksen ja pienten yksiköiden talousvesiasetuksen soveltamisraja tulisi selvittää. Nykyisin talousvesiasetusta sovelletaan aina, jos ihmisten käyttöön

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

toimitettavan veden määrä on joko vähintään 10 m³ /vrk tai vettä toimitetaan vähintään 50 henkilölle. Molempien arvojen laskemiseen liittyy epävarmuuksia, joten tulisi esimerkiksi harkita, pitäisikö molempien ehtojen täyttyä, jotta valvonta voitaisiin suorittaa pienten yksiköiden talousvesiasetuksen mukaisesti.” Kappaleessa lienee jokin ajatusvirhe. Viimeisessä virkkeessä pitäisi varmaan puhua talousvesiasetuksesta, ei pienten yksiköiden talousvesiasetuksesta.

Yleisenä huomiona sivujen 91-93 lainsäädännön kehittämis ehdotusten osalta: joissain kohdissa puhutaan *ELY-keskuksista*, kun taas joissain kohdissa puhutaan *Lupa- ja valvontavirastosta*. Olisi hyvä linjata, puhutaanko niistä viranomaisista, jotka hoitavat asioita aluehallintouudistuksen jälkeen, vai niistä viranomaisista, jotka hoitavat niitä nykyään.

Luku 6 - Jätteet ja jätevedet

Sivu 99 kappale *”Vesihuoltolain ja terveydensuojelulain nojalla tehtävä häiriötilannesuunnittelua koskevaa sääntelyä tulisi yhtenäistää ja varmistaa, että ne muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden kunnan valmiussuunnitelman kanssa. Varautumissuunnitelmiin tulisi sisällyttää tiedot jäteveden purkuputkien paikoista ja suunniteltujen ohjuoksutusten paikoista.”* loppuun ehdotetaan lisättävän *”Varmistetaan ettei päällekkäisiä suunnitteluvälvoitteita ole säädetty.”*

Sivu 100 24 § Kuolleet eläimet perustelutekstiin ehdotetaan seuraavaa lisäystä. 3. ja 4. kappale, (kursivoitu teksti):

Haasteellinen kysymys on luonnonvaraiset eläimet, jotka ovat kuolleet paikkaan, jossa niiden katsotaan aiheuttavan haittaa. Näissä tilanteissa haitan poistamisesta vastuullisen osoittaminen voi olla epäselvää. Esim. metsästyslain (615/1993) 83 b §:n mukaan se, jolle kuolleena löydetty riistaeläin aiheuttaa haittaa, voi haudata tai hävittää riistaeläimen omalla kustannuksellaan. Terveydensuojeluviranomainen voi tilanteessa arvioida haitan suuruuden ja antaa tarvittavat ohjeet hävittämisestä sekä tarvittaessa myös määräyksen tilanteesta, jossa raato voi aiheuttaa terveysriskin esim. uimarannalta löytyneet kuolleet eläimet. Eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa (517/2015, *sivutuotelaki*) ja muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*) säädetään kuolleiden eläinten kokonaisten ruhojen tai ruhonosien taikka muiden eläinperäisten tuotteiden, joita ei ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, hävittämisestä. *Sivutuotelakia ja sivutuoteasetusta sovelletaan kuitenkin kuolleisiin luonnonvaraisiin eläimiin vain siinä tapauksessa, että niiden epäillään sairastaneen ihmisiin tai eläimiin tarttuvaa tautia. Sivutuotelainsäädännön lisäksi kuolleiden eläinten hävittämiseen sovelletaan tarttuvista eläintauodeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/429 (eläinterveyssäännöstö) ja eläintautilakia (76/2021), jos eläimen epäillään tai sen on todettu kuolleen sellaiseen nimettyyn eläintautiin, jonka torjunnasta ja hävittämisestä säädetään tarkemmin eläinterveyssäännöstön tai eläintautilain nojalla.*

Terveydensuojelulain 24 §:n toimivuutta voitaisiin parantaa erityisesti kahdella tavalla. Ensinnäkin lainsäädännöllisiä rajapintoja tulisi selkeyttää erityisesti jätelain, ympäristönsuojelulain, *sivutuotelain* ja eläintautilain kanssa, jotta viranomaisten toimivalta ja haitasta vastuullisen osoittaminen on yksiselitteinen ja valvonta tehokasta. Toiseksi eri viranomaisten välistä yhteistyötä ja toimintamalleja tulisi kehittää, jotta terveydensuojelulliset näkökohdat otetaan huomioon kuolleiden eläinten käsittelyssä riippumatta niiden alkuperästä.

6. kappaleesta ehdotetaan poistettavaksi lause: *Zoonoosi-tapauksissa kuolleiden eläinten käsittelyssä noudatetaan eläintautilakia.*

Osastopäällikkö

Minna-Mari Kaila

Lainsäädäntöneuvos

Hannu Miettinen

VN/33762/2023-MMM-56

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: